

NAAR CIRCULAIRE VAKANTIEPARKEN

De Veluwe telt zo'n 450 vakantieparken met meer dan 25.000 vakantiewoningen, chalets en stacaravans. Een groot deel daarvan nadert het einde van zijn technische en economische levensduur. In de komende tien tot twintig jaar vindt daarom een forse vervangings- en renovatiegolf plaats.

Dat biedt de kans om te transformeren naar een circulaire recreatiesector. Een kans om slimmer, duurzamer en economisch robuuster te vernieuwen. Deze vakantiewoningen zijn een bron van grondstoffen. Als we blijven werken volgens het lineaire model – produceren, gebruiken, slopen en afvoeren – verdwijnen deze waardevolle materialen uit de regio en nemen de kosten toe. Met circulair werken, waarbij we materialen hergebruiken, producten remontabel ontwerpen en lokale ketens versterken, houden we waarde in de regio en bouwen we aan een toekomstbestendige recreatiesector.

Tegelijkertijd is circulair werken noodzakelijk: de grondstofprijzen stijgen, de regelgeving wordt strenger, de druk op CO²-reductie neemt toe en ook gasten en investeerders stellen hogere duurzaamheidseisen aan vakantieparken. **Daarom wil Park van de Toekomst, als aanjager en verbinder, samen met gemeenten en ketenpartners deze transitie versnellen én bestendigen.**

5 redenen
om met circulariteit aan de slag te gaan

Klimaat & ecologische opgave

Door materialen te hergebruiken zijn minder nieuwe grondstoffen nodig. Dat verlaagt de CO₂-uitstoot en vermindert de druk op natuur, biodiversiteit en water.

Minder afhankelijk van grondstoffen

Slim omgaan met materialen maakt vakantieparken minder afhankelijk van nieuwe grondstoffen en schommelende prijzen.

Veranderende wet- en regelgeving

Duurzaamheid en circulariteit krijgen een steeds grotere plek in wet- en regelgeving. Door nu stappen te zetten, zijn vakantieparken beter voorbereid op toekomstige eisen.

Verwachtingen van gasten en medewerkers

Gasten en medewerkers hechten steeds meer waarde aan duurzaamheid. Circulariteit helpt vakantieparken aantrekkelijk en toekomstbestendig te blijven.

Commerciële kansen & strategische positie

Circulair ondernemen biedt kansen voor kostenbesparing, nieuwe verdienmodellen en een sterkere positie in de markt.

CIRCULARITEIT IS EEN SYSTEEM

Circulariteit betekent een andere manier van denken over grondstoffen. Materialen die vrijkomen bij productie of consumptie beschouwen we niet meer als afval, maar als waardevolle grondstoffen voor nieuwe producten. Ook wordt de CO²-uitstoot van productie tot verwerking zoveel mogelijk verminderd.

Dit gebeurt door onder meer grondstoffen opnieuw te gebruiken, gebruik te maken van hernieuwbare grondstoffen, producten remontabel te ontwerpen en logistieke stromen lokaal te houden. In elke schakel van de keten wordt zoveel mogelijk waarde van grondstoffen behouden.

Circulariteit raakt op vakantieparken aan allerlei gebieden, zoals vakantiewoningen en andere gebouwen, inventaris, afval, de inrichting van de buitenruimte, groenbeheer, water en voedsel.

WINST DOOR SLIMMER, DUURZAMER EN ROBUUSTER WERKEN

Op de Veluwe is de potentie groot, zo blijkt uit onderzoek (zie figuur 2.1 t/m 2.3): jaarlijks wordt ruim **819** ton afval opgehaald bij vakantieparken – vergelijkbaar met **550** auto's.

Tweederde daarvan komt voort uit bouw, renovatie en onderhoud. Een groot deel van dat afval verlaat de provincie richting verwerkers elders of in het buitenland. Dat betekent dat niet alleen materialen, maar ook economische kansen en banen de regio verlaten.

Door meer afval binnen de regio te verwerken:

- blijven grondstoffen in de lokale keten;
- verkorten we transportafstanden en verminderen we CO²-uitstoot;
- versterken we de circulaire economie van de Veluwe
- stoppen we met claims neerleggen bij volgende generaties.

Circulariteit is dus niet alleen noodzakelijk voor het klimaat, maar ook een motor voor regionale innovatie, samenwerking en werkgelegenheid.

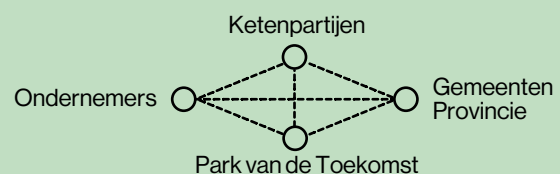
PVDT ALS AANJAGER EN VERBINDER

De transitie van een lineaire naar een circulaire manier van werken gaat niet van de ene op de andere dag. Dit proces is al jaren gaande en heeft voor vakantieparken op de Veluwe de afgelopen periode meer vorm gekregen. Vakantieparken geven aan dat zij concrete investeringsvragen hebben. Ketenpartners (van producent tot verwerker) tonen bereidheid om mee te denken over hergebruik en nieuwe businessmodellen. Gemeenten zoeken naar manieren om circulaire ambities praktisch vorm te geven en zijn actief aangesloten bij het project.

Een circulaire manier van werken is geen vanzelfsprekendheid. Naast de gesprekken, analyses en gezamenlijke verkenningen moeten er concrete stappen richting uitvoering worden gezet. Anders bestaat het risico dat de ingezette beweging niet wordt doorgezet en partijen terugvallen in bestaande werkwijzen.

Park van de Toekomst is aanjager en verbinder in dit proces. Wij voeren niet primair zelf uit, maar zorgen voor een gezamenlijke richting, bestuurlijke draagkracht en praktische uitvoering. Circulariteit is voor ons hét voorbeeld van hoe regionale samenwerking leidt tot tastbare innovatie: van beleid naar praktijk, van visie naar waarde voor de Veluwe. Door de samenwerking tussen vakantieparken, ketenpartners en overheden te versterken en gezamenlijk initiatieven te ontwikkelen, kan de Veluwe zich positioneren als één van de koplopers in de circulaire transitie, een voorbeeld vormen voor de rest van Nederland, maar bovenal zich voorbereiden op de toekomst.

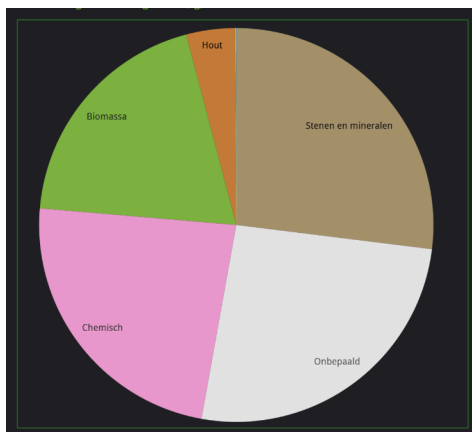
Park van de Toekomst is een initiatief van het programma Vitale Vakantieparken. We ondersteunen vakantieparken bij huidige en toekomstige duurzaamheidsopgaven, ongeacht of ondernemers die zelf al in beeld hebben of niet. Samen met andere partijen zoeken we naar antwoorden op de vragen van de toekomst. Dat doen we aan de hand van de thema's biodiversiteit, energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit.

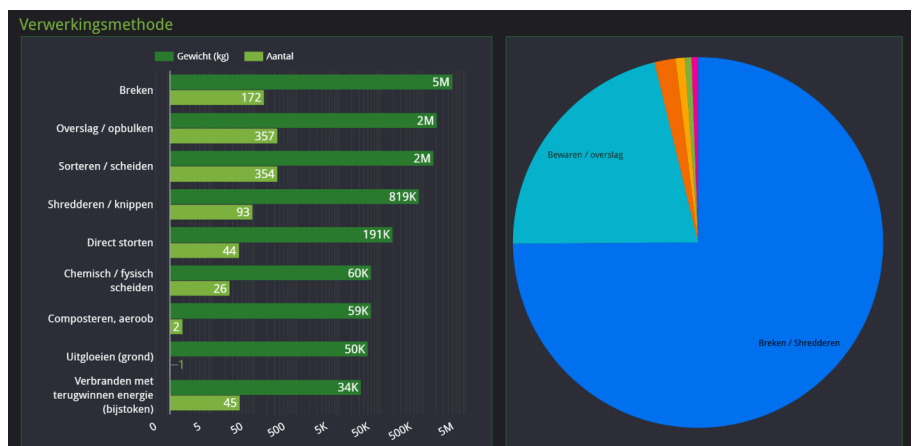
Feiten & cijfers

Waar zitten de kansen voor vakantieparken?

Uit analyse van Park van de Toekomst bleek dat er op de Veluwe veel winst behaald kan worden door afvalstromen beter te verwerken. Jaarlijks wordt ruim **819 ton afval** opgehaald bij vakantieparken, vergelijkbaar met **550 auto's**. Bijna tweederde van dit afval bestaat uit bouw- en sloopval, het overige afval is bedrijfsafval zoals plastic, groen en meubilair.

Figuur 2.1 Verdeling van afval

Figuur 2.2 Verwerking van afval

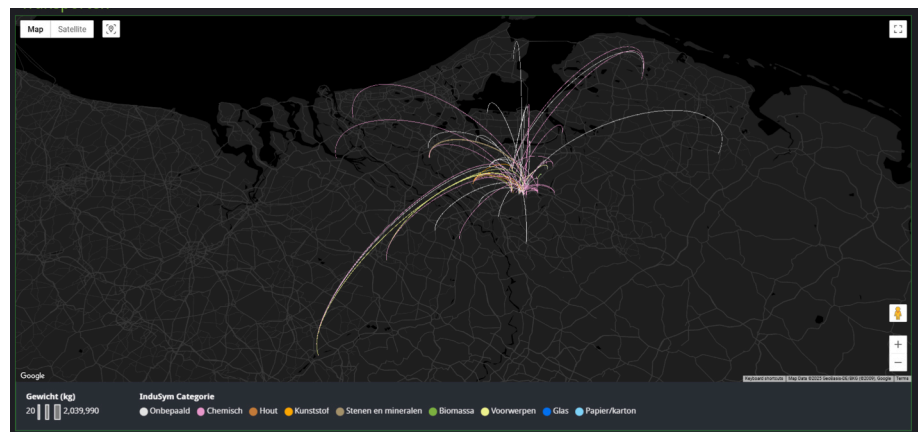
Soorten afval

Bouw- en sloopafval:

- chemisch afval (smeerolie, verfblinken, accu's, poetsdoeken)
- stenen en mineralen (puin, grond, stenen)
- hout en gemengd restafval

Bedrijfsafval, o.a.:

- PD-afval (plastic verpakkingen en drankkartons)
- groenafval / GFT+E (groente, fruit, tuinafval en etensresten)
- meubilair (stoelen, banken, bedden, kasten)

Figuur 2.3 Transport van afval

Winst door betere verwerking

Per materiaalstroom bekijkt de verwerker welke verwerkingswijze het meeste oplevert. Een groot deel van het afval wordt nu versnipperd, geknipt of gecomposteerd. Daarbij ontstaan via recycling of biogasproductie nieuwe grondstoffen, maar veel waarde blijft nog onbenut. Door beter circulair ontwerp en meer kennis is hier flinke winst te behalen.

Winst door lokale afvalverwerking

Een groot deel van het afval wordt niet in de regio verwerkt maar elders: in Nederland of zelfs in het buitenland. Dat betekent dat niet alleen materialen, maar ook economische kansen en banen de regio verlaten. Door afval lokaal te verwerken ontstaan kansen voor werkgelegenheid.

Investeringskansen

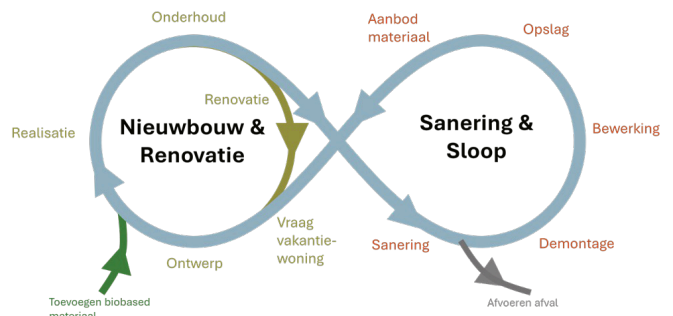
Onze analyse laat zien dat er ruim **550.000 ton** aan (bouw)materiaal vastzit in vakantiehuizen, chalets en andere objecten op de Veluwe - vergelijkbaar met het gewicht van meer dan **350.000 auto's**. Dit materiaal komt in de komende decennia vrij en vormt een grote stroom die verwerkt moet worden. De opgave daarbij is: lineair waar het moet, circulair waar het kan.

De vervanging van vakantiehuizen is naar verwachting minimaal 1-op-1, waardoor er ook weer ongeveer dezelfde hoeveelheid materiaal terug de Veluwe op komt. Met circa **25.000 opstallen** en een gemiddelde investering van **€ 50.000-€ 150.000** per object, komt het totale investeringsvolume uit op ongeveer **€ 1,25-€ 3,75 miljard** in de komende jaren.

KETENBENADERING ALS WERKWIJZE

Circulariteit in vakantieparken is geen enkelvoudig project. Het raakt ontwerp, sloop, logistiek, regelgeving, financiering en eigenaarschap. We komen alleen vooruit als meerdere schakels in de keten tegelijk in beweging komen. Daarom kiezen we voor een ketenbenadering met samenhangende deelprojecten. Deze zijn onderverdeeld naar vier actielijnen: nieuwbouw en renovatie, sloop en hergebruik, inventaris en de ontwikkeling van een regionale hub. Deze projecten zijn geen losse initiatieven, maar verschillende ingangen om partijen te betrekken bij één samenhangende transitie.

Dat betekent ook dat we niet al vooraf exact kunnen prioriteren. Juist de eerste uitvoeringsfase is nodig om samen met betrokken partijen inzichtelijk te maken waar draagvlak, investeringsruimte en concrete kansen liggen. Kortom, circulariteit vraagt een andere manier van kijken en beslissingen nemen bij investeringen. Niet initieel of voor de korte termijn, maar naar de levensduur en voor de lange termijn.

Figuur 3. Circulaire keten / levenscyclus van een vakantiewoning

HET RESULTAAT: KANSRIJKE SCENARIO'S

We beogen in de uitvoeringsfase (2026–2027) onder meer de volgende kansrijke lijnen:

Circulaire nieuwbouw en renovatie: we ontwikkelen praktijkgetoetste afwegingskaders voor renovatie of vervanging. Deze geven vakantieparken en ketenpartijen handvatten voor het maken van afwegingen bij investeringsbeslissingen.

Circulaire sloop en hergebruik: we stellen toepasbare sloop- en hergebruikprotocollen op. In het geval van een besluit tot sloop, helpt dit protocol bij een efficiënte en juiste uitvoeringswijze. Ook beschrijft het hoe partijen samenwerken en hoe er efficiënt met vrijkomende materialen kan worden omgegaan. Dit protocol moet er ook toe leiden dat de kosten zo beperkt mogelijk blijven.

Circulaire inventaris: we krijgen inzicht in kosten en restwaarde van materialen voor de gehele levenscyclus van materialen.

Circulaire hub: we werken de eerste contouren van een regionale circulaire hub uit. Er is vraag naar een locatie waar materialen (korte tijd) kunnen worden opgeslagen en verwerkt.

Hiermee ontstaat een fundament waarop vakantieparken, ketenpartners en gemeenten verder kunnen bouwen.

OP WEG NAAR EEN CIRCULAIRE VELLUWE

Circulariteit op vakantieparken is geen los project, maar een systeemverandering. Het vraagt lef, samenwerking en durf om over grenzen van sectoren heen te denken. Gemeenten, ondernemers, architecten, bouwbedrijven en afvalverwerkers: iedere schakel in de keten is nodig.

Samen maken we zichtbaar dat circulariteit bijdraagt aan een sterke, duurzame, innovatieve en veerkrachtige Veluwe.

